

SLOVENSKI VESTNIK

CELOVEC
ČETRTEK
1993
16. DEC.
Letnik XLVIII.
Štev. 50 (2734)
Izhaja v Celovcu
Erscheinungsort
Klagenfurt
Poštni urad 9020
Celovec
Verlagspostamt
9020 Klagenfurt
Cena: 8 šil.
40 tolarjev
P. b. b.

Pogovori med osrednjima organizacijama in predsednikom R Slovenije Janezom Drnovškom

Pred obiskom premierja Janeza Drnovška pri zveznem kanclerju Vranitzkem se je slovenski vladni šef sestal v torek s predstavniki slovenskih koroških osrednjih organizacij, ki so ga seznanili z odprtimi vprašanji slovenskih radijskih in televizijskih oddaj in izobraževalnih temah predvsem v zvezi z otroškimi vrtci. Kosila s kanclerjem Vranitzkim in Drnovškom se je včeraj udeležil tudi predsednik sosveta dr. Marjan Sturm.

V Zahomcu so otvarjali

Novo skakalnico so prejšnji teden z dvodnevni slavljem odprli v Zahomcu, kjer se je ob tej priložnosti zbralo veliko prominence, današnjih in bivših skakalcev in prijateljev športa.

Na sliki ena od točk sporeda, ko so „ostanku sveta“ z velikimi črkami pokazali ime: ACHOMITZ – ZAHOMC... In ni bilo problemov.

Avstrijska liga za človekove pravice: proti priznavanju

Na dan človekovih pravic je Avstrijska liga za človekove pravice, kjer je njen podpredsednik dr. Feliks Bister, objavila dokument, v katerem je zavzela stališče do trenutnega položaja v Avstriji in po svetu. Opozorila je na dejstvo, da s političnimi spremembami v Evropi novonastale družbe povečini nikakor niso bolj demokratične, pač pa da se širijo nove oblike nacionalizma, rasizma, ksenofobije in verske netolerance. Še vedno je veliko držav, ki ne ščitijo svojih manjšin.

Leto 1994 bo posvečeno manjšinam. Liga pozdravlja ustanovitev sosveta za Gradišćanske Hrvate in sosvet za Rome in Sinte, ki je v pripravi. Pri tem pa opozarja na kritiko, da so sklepi v sosvetih sicer sprejeti, da pa očitno manjka volje za udeležanje. Opozorilo velja tudi dejstvu, da oblasti ignorirajo obstoj Slovencev na avstr. Štajerskem. Liga predlaga, naj se pojem „manjšina“ obravnava širše. Poleg takomenovanih avtohtonih manjšin upošteva „Iniciativa manjšinsko leto“ tudi nove manjši-

ne, ki so nastale v evropski migraciji. Omejitev imigracije je sicer potrebna, vendar ne sme biti v nasprotju z ustavo. Ljudje, ki so že itak zapostavljeni, ne smejo biti prepuščeni na milost in nemilost uradnikom in njihovi samovolji.

V dvojezičnih izobraževalnih šolah vidi Liga tudi pripravo na bodočo multikulturnost v skupni Evropi in obsoja nevalificirane napade Koroške svobodnjaške stranke na celovško dvojezično trgovsko akademijo.

Posebej pa Liga poudarja

nevarnost priznavalnega principa v Avstriji. Ustanavljanje etničnih zbornic je politično in demokratično zelo vprašljivo, saj utrjuje nacionalne konflikte, pomeni monopolizacijo narodnega zastopstva, ki ne more odgovarjati realni problematiki.

Avstrijska liga za človekove pravice se zato zavzema za ohranitev političnega in svetovnonazorskega pluralizma med manjšinami in je prepričana, da je le na ta način mogoče sožitje med manjšino in večino.

Glavni terorist še na prostem

V zadevi pisemskih bomb, ki se jih je v strokovnem žargonu že prijel naziv „dunajska bomba“, policija še zmeraj išče prave storilce. Prijeta neonacista Peter Binder in Alexander Wolfert, oba sta člana Küsslove VAPO (Volkstreue ausserparlamentarische Organisation) tajita vsakršno povezavo s pisemskimi bombami. Varnostni organi se bolj in bolj nagibajo k tezi, da je storilec zelo inteligenten posameznik. Vodja avstrijskega odporniškega arhiva, Neugebauer, pa je slej ko prej prepričan, da je storilca ali storilce treba iskati na Štajerskem. Poleg tega pa vodijo sledovi tudi v nemške in celo danske neonacistične kroge. Dunajski župan Helmut Zilk, žrtev terorja, je v tiskovni konferenci dejal, da se je nacistični teror v tridesetih letih začel z istimi metodami, to je z zahrbtnim umorom.

Stanje Silvane Meixner, urednice oddaje „Heimat, fremde Heimat“, in prve žrtve terorja, pa se je poslabšalo.

Medtem je policija zaprla dve osebi iz neonacističnega osmradija. To sta oče in sin Franz Rad iz Fürstenfelda na Štajerskem. Oba sodita v krog Küsslove prepovedane VAPO, sin Franz je celo bil zaradi neonacističnega udejstvovanja zaprt.

Mladinska gledališka skupina iz Škocijana

vabi na premiero
pravljice

„Princeska in svinjski pastir“

(po Andersenu priredil
Peter Militarov)

Režija: Peter Militarov

v nedeljo, 19. 12. '93
ob 19.00 v Kasslnovi
dvorani v Škocijanu

Nastopa mladinska gledališka skupina iz Škocijana

Žene zahtevajo ginekologinjo

Zahteva, naj zdravniška zbornica končno uvede v Celovcu tudi plansko mesto za ginekologinjo, postaja vse glasnejša. Kot prve so zahtevo sprožile socialistične žene in pa socialna referentka v deželni vladi, Karin Achatz. Predsednik zdravniške zbornice dr. Embacher je zahtevo po planskem mestu za ginekologinjo odbil z besedami, da zanjo sploh ni potrebe, ker da je dovolj moških ginekologov. Medtem pa je tudi koroška krajevna bolniška blagajna podprla zahtevo po ginekologinji. Sploh bi v vsakem okrajnem mestu morala delovati ginekologinja, kajti raziskave jasno potrjujejo, da žene raje zaupajo svoje probleme ženski zdravnici kot pa moškemu ginekologu.

Sindikrat in Evropska unija

Pri vključevanju Avstrije v Evropsko unijo (bivšo Evropsko skupnost) je treba vso pozornost nameniti boju proti brezposelnosti in ohranjanju socialnopolitičnih dosežkov naše države. Najboljše sredstvo za to bi bili socialnopartnerski instrumentariji, ki pa jih je navzlic velikanskim gospodarskim in socialnim problemom in izzivom šele treba iznajti in uvesti.

Evropska industrijska družba se trenutno nahaja v gospodarski in strukturalni krizi, ki ji zaradi mednarodne povezanosti ne moremo več biti kos zgolj z ukrepi lastne države. Sindikat opozarja tudi na to, da bojo prav delojemalci odločali o pristopu Avstrije k Evropski uniji.

Slovenska prosvetna zveza vabi na

42. Slovenski ples

v soboto,
8. januarja 1994,
ob 20. uri v veliki dvorani
Doma sindikatov
v Celovcu.

Za ples bosta igrala ansambel
„Zlati zvoki“
in Alpe Adria sekstet.

Rezervacije miz pri SPZ na tel. (0463)
514300-20, vstopnice v obeh slovenskih
knjigarnah in pri društvenikih

Petrović in Stoisić na čelu zelene liste pri državnozborskih volitvah

1. in 9. kongres Zelene alternative-zelenih sta imela zares skupno pravzaprav samo to, da sta oba bila v Celovcu. Sicer pa ju je več razlikovalo kot pa približevalo. Prvi kongres je bil v Mladinskem domu, tvorno sopripravljali smo ga Slovenci in takrat je bilo zapečatenost tudi večletno in kljub vsemu uspešno sodelovanje med KEL ter zelenimi. A to je že zgodovina in medtem se je veliko spremenilo. Na devetem kongresu, ki je potekal od petka, 10. decembra, do nedelje, 12. decembra v paviljonu 5 celovškega sejmišča, so se zeleni

predstavili kot pragmatična stranka, ki hoče pod eno in skupno odejo odkrito in pošteno združiti načela in politiko. Če jim je to uspelo, bojo pokazale volitve, vsekakor pa so zeleni sami kar zadovoljni in razmeroma enotni v nedeljo proti večeru zapustili celovško prestolnico.

Najpomembnejši sad tega predvolilnega – in zato tako važnega kongresa, je bila potrditev zvezne mandatne liste na podlagi previsnih glasov. In tu so zeleni pokazali, da jim načela v politiki le niso deveta briga. Prva kandidatka je ženska,

Madelaine Petrović, ki so jo delegati potrdili z več kot 94 odstotki, a že na drugem mestu je predstavnica in zastopnica manjšin, gradiščanska Hrvatice Stoisić. Prav v času porajajočega se desnega nasilja in razpošiljanja pisemskih, beri „dunajskih bomb“, ki so bile namenjene tudi obema imenovanima kandidatama, so zeleni pokazali, da znajo ceniti strokovnost in politično spretost „svojih“ žensk in da solidarnost z manjšinami in ogroženimi ni prazna slama, temveč politična naloga in poslanstvo. Kot en mož so se

postavili za svoji ženski.

Na tretje mesto so delegati postavili izkušenega bivšega salzburškega komunalnega politika in odločnega nasprotnika evropske integracije, Johanna Voggenhuberja.

Četrto mesto so si po dolgi in deloma živčni debati izborili prizadeti. Manfred Srb ne bo več kandidiral v državni zbor, sledila mu bo težko telesno prizadeta Theresia Haidlmayer iz Zgornje Avstrije. Na petem mestu pa se za vstop v parlament bori odločni zaagovornik evropske integracije, univerzitetni docent Alexander van der Bellen, ki je šele po tretjem poskusu prekosil Marijano Grandits.

V svojem programatičnem govoru je prva kandidatka in predsednica zelenega parlamentarnega kluba Madelaine Petrović orisala prihodnje delo zelenih v napetostnem krogu med ekologijo, demokracijo in socialno ter gospodarsko politiko. Zato naj bo glavno geslo in teza zelene volilne kampanje ta, da ekologija ni sama sebi namen, ampak je sestavni del boja za človečanske in manjšinske pravice; da ekologija pomeni krepitev in razširitev državljanjskih pravic. Ekologija je gospodarska in socialna politika, kajti brez količjak pravične razdelitve resurz zemlje in bogastva, brez strahu pred getoizacijo in brez odrievanja ob rob ter brez pre-

usmerjanja vseh gospodarskih procesov po potrebah ljudi in okolja ostane ekologija puhlo geslo.

Že v petek, 10. in 12., so zeleni na tiskovni konferenci potrdili, da je manjšinski mandat zagotovljen. Glavna kandidatka za koroški deželni zbor je Karin Prucha, koroško listo za državni zbor pa bo vodila Marijana Grandits.

Volilni cilj zelenih je 12 mandatov za državni zbor in čim več glasov za deželni zbor. Andreas Wabl ne bo več kandidiral za državni zbor, ker je designirani prvi kandidat zelenih pri štajerskih deželnozborskih volitvah. Njegova namestnica je predsednica zelene izobraževalne akademije Polet-Kammerlander.

Na začetku kongresa je Karin Prucha vse navzoče seznanila z nezaslišano izjavo zborničnega svetnika Schmieda, da je treba člane deželnega zbora pokončati s plinom in v tej zvezi ter predvsem tudi z ozirom na besedni radikalizem in na najnovejšo teroristične napade s pisemskimi bombami pozvala vse delegate, da z aplavzom izrazijo svoje ogorčenje in svoj gnev nad vsemi oblikami terorja in radikalizma v državi.

Zaradi najnovejšega terorizma je zeleni kongres bil dobro zavarovan, vendar nihče ni dobil občutka preobilne navzočnosti varnostnih organov.

Karin Prucha, Peter Ambrozy in Marijana Grandits

Delovna skupnost „Narodnosti v SPÖ“

„Ne mislim postati pripadnik Slovencev šele s prijavnico“

Skupaj z namestnikom deželnega glavarja dr. Petrom Ambrozijem sta Ana Blatnik in Tomaž Ogris obširneje zavzela stališče do poti, ki jo ubira Delovna skupnost, ter ocenila „praglasovanje“ Narodnega sveta iz preteklega meseca.

Ambrozy je uvodoma poudaril, da je oblika zastopstva po Pernthalerjevem modelu samo nova oblika ograjevanja in izmejevanja, ter da je to napačna pot za manjšino. Socialdemokrati se zavzemajo za integracijo manjšine v obstoječe politične strukture, zato so tudi postavili Ano Blatnik na listo kandidatov za poslance v deželni zbor na volitvah marca 1994. Problemi, ki se tičejo prebivalcev Koroške, so skupni in raznoliki, zato jih je treba reševati skupno. „Če bo manjšinska politika zadeva ene same skupine, potem je težko verjetno, da se bodo druge relevantne skupine z njo ukvarjale.“

Ana Blatnik je menila o „praglasovanju“, da ni prinesel ničesar, kar bi lahko imenovali napredek. Ustvarila se je samo nova umetna barikada znotraj manjšine same. Delovna skupnost se ne namerava ukvarjati z nikakršnimi zbornicami, ne bodo je podprli, pa tudi ničesar podvzeli, da bi jo preprečili. Z eno besedo: kdor misli, da je zbornica edina pot, naj se sam z njo ukvarja.

Etnična zbornica ima jasen

političen cilj, to je zastopstvo v deželnem zboru (ki more na ta način biti le virilist – op. pis.), vendar bi tak zastopnik bil izoliran od drugih in več ali manj neučinkovit. Treba si je biti na jasnem, da vseh manjšinskih zadev ne moremo spraviti politično v en sam koncept, saj je tudi slovensko prebivalstvo na Koroškem deljeno po strankah. Tako si dela utvare tisti, ki pričakuje, da bodo vsi Slovenci vlekli za eno vrv. Najvažnejša je klima v deželi in treba se je truditi za zaupanje in razumevanje med obema narodnima skupnostima.

Tomaž Ogris je glede glasovanja povedal, da ga nima za pomembnega. Edini rezultat tega glasovanja je ta, da je dr. Grilc pač ostal predsednik Narodnega sveta, kar je dobro, saj ne vemo, kaj bi prišlo za njim. Vprašanje, če so ljudje za demokracijo ali ne, pa je popolnoma odvečno, saj – kdo pa že ni zanj? Model zastopstva, ki ga je izdelal dr. Pernthaler, je bil naročil Haider, ko je bil še deželni glavar, in verjetno si je ob tem mislil svoje. Etnična zbornica zahteva obvezno članstvo, tega pa si glede narodnosti ni mogoče zamisliti. Ogris je še enkrat poudaril, da bi v primeru zbornice bili na Koroškem na eni strani „zbornični Slovenci“, na drugi pa „tisti navadni“. Na vsak način pa bi škodo utrpela predvsem

na ta način razdeljena narodna skupnost.

O teh zadevah pa se bo morala izjasniti predvsem legislatura, zakonodajalec, državne institucije. Da je do tega zavoženega položaja prišlo, pa ni čisto brez krivde tudi Slovenija, od koder se čujejo vedno znova določeni toni v smer separacije koroških Slovencev. „Ne gre, da bi kdo podiral mostove z namenom, da bi kasneje zablestel kot njihov graditelj,“ je dejal Ogris.

„Če ni spektaklov, nismo interesantni. Vendar je lahko bolj mirno ubiranje poti bolj učinkovito. Tisti, ki venomer zahteva, je bolj na očeh, čeprav ve že vnaprej, da zahteve niso realistične. Tudi v sosvetu je bila pravcata inflacija sklepov, čeprav ni mogel

nihče resno misliti na njihovo, takojšnjo uresničitev.“ Za novoizvoljenega predsednika sosveta dr. Sturma pa pomeni po mnenju Tomaža Ogrisa ta naloga velikanski izziv, posebno glede delovnih skupin, ki bi se ukvarjale z informiranjem, seznanjanjem širših plasti prebivalstva z manjšinsko problematiko. „Če bo sosvet delal, so vsi drugi modeli odveč.“

V glavnem gre za problem koordinacije znotraj manjšine in v odnosu do večinskega naroda. Socialdemokrati sodijo med „politične priznavalce“. Ogris: „Pred 22 leti sem s prijavnico pristopil k socialistom. Odklanjam pa misel, da bi se lahko prišteval k Slovincem šele preko prijavnice.“

Delovna skupnost želi imeti odprte odnose do obeh strešnih organizacij koroških Slovencev, zato bodo zahtevali, da pride v predsedstvo NSKS tudi zastopnik DS, saj so v vrstah Narodnega sveta tudi socialisti. „Pripravljeni smo na razgovore. Tudi znotraj manjšine se moramo naučiti, da si pač nismo vselej edini.“

Tomaž Ogris, Peter Ambrozy in Ana Blatnik

SJK obsoja besedni radikalizem

Politično besedno nasilje na Koroškem nima ne konca ne kraja. Po neodpušljivi razlagi besede „nazi“ celovškega podžupana Reinhardta Gaugga (FPÖ) se je pred dnevi „proslavil“ svetnik kmetijske zbornice, Franc Schmied (ÖVP) z Gospe Svete. V zborničnem pododboru za izobraževanje je Schmied namreč po debati v deželnem zboru o kmetijskih vprašanjih dejal dobesedno, da je „te pse (menil je deželnozborske poslance – op. pisca) treba pokončati s plinom“. Schmied se nezaslišaniosti svoje izjave očitno sprva ni zavedal in je zatrmoglavil, da zaradi tega ne namerava odstopiti. Obžaloval pa je le „pse“, ne pa celotne izjave, ki jo je hotel z nekimi olepševalnimi besedami omiliti.

A pritisk iz vrst drugih strank, pa tudi strankinega predsednika Zernatta, je bil tako močan, da je Schmied odstopil kot zbornični svetnik. Skupnost južnokoroških kmetov je k tej zadevi izjavila, da politiki, ki danes ponovno govorijo o uporabi plina, morda že jutri sežejo po njem. Podeželski šovinizem zborničnega svetnika Schmieda da ni vstopnica v svobodno in skupno Evropo. Slovenski koroški kmetje da so ideologijo zaplinjevanja že občutili na lastni koži. Če deželni glavar meni, da je lubadarju vseeno, ali sedi v drevesu slovenskega ali nemškega kmeta, pa kmetom ni vseeno, kdo jih zastopa. SJK je zahtevala nemuden odstop Schmieda.

Dileme koroške slovenske zgodovine

2. DEL

Osem dni pred glasovanjem je generalni vikar Matija Randl objavil pastirski list „Dolžnosti vernika na dan plebiscita“. V bistvu je v pismu strnil nazore, ki jih je vsa leta zastopala slovenska duhovščina in ki jih pogosto zasledimo tudi v „Miru“. Svoje mnenje je povedal v trojnem oziru, v verskem, narodnem in gospodarskem, pri čemer zavzema verski največ prostora. Najprej opozarja na povezanost slovenskega naroda s cerkvijo ter na gibanje „Proč od Rima“, ki so ga razširjali nemški nacionalci zlasti na Koroškem in v drugih alpskih deželah monarhije. Te nacionalce je obdolžil naseljevanja luterancev med slovenskim prebivalstvom. Spomnil je na preganjanje slovenskih duhovnikov med 1. svetovno vojno ter na ropanja cerkva s strani „Volkswehra“. Navezal je tudi na pastirsko pismo celovškega škofa ter za primer, da se bo Avstrija vrnila v „naše kraje“, napovedal, da se bodo od ljudstva poslovili njegovi duhovniki in da majnikovih dni ne bode več konca. „Zakaj tvo-

Dr. Avgustin Malle

ji duhovniki se potem k tebi ne bodo več vrnili.“ Spomnil je na pregnane duhovnike dr. Cukalo in Podklostra, Lasserja z Brnce ter Meška z Marije na Zilji, posebno pa je izpostavil dejstvo, da v Celovcu ni več prostora za zaslužno Družbo sv. Mohorja ter menil: „Veliko znamenje se mi zdi ta dogodek, opomnim, da tudi za nas verne in katoliške Slovence v tej državi ni več prostora.“ Škofa Jegliča in Mahniča je označil kot navdušena graditelja, Kreka pa kot očeta Jugoslavije. Dotaknil se je tudi srbskega pravoslavlja:

„In Srbi! Res da so pravoslavni, a v otroški pobožnosti in vernosti so nam enaki. Loči jih od nas nekaj verskih resnic, a z nami vred imajo sv. mašo, sv.

zakramente in nežno pobožnost do Materje božje. Razmišljanja pa je zaključil v smislu besed papeža Benedikta XV.: „Za katoliško Cerkev v Jugoslaviji me ni strah.“ Krajše se je ponudil pri naštevanju narodnih in gospodarskih razlogov, kjer je med drugim navedel tudi misel, da bo lažje poučevati verske resnice, če bo zavlada v ljudski šoli materinski jezik. Pismo je izzvalo odgovor celovškega škofa, ki je odgovoril svojemu generalnemu vikarju v obliki letaka. Proštu Randlu je zlasti očital, da ga ni vprašal in da je s tem prelomil obljubo pokorščine in da se je s svojo „pristranostjo pregrešil proti izrečnim zapovedim cerkve“ ter „krščanski pravičnosti“. Ker se je Randl skliceval na papeža, je škof poudaril, da pravoslavne loči od katolikov predvsem to, da ne pripoznajo papeža. To pa v očeh katolika, posebno pa v očeh katoliškega duhovnika nikoli in nikdar ne sme biti majhna in neznatna stvar! Randlov letak je „Koroški Slovenec“ pozneje še nekajkrat omenil. Naj navedemo le dva primera. Ko je praznoval proš Randl zlato mašo, je list spomnil na plebiscitni čas, ko so bili koroški Slovenci odtrgani od svojega škofa in ko je opravljal slavljenec težavno službo generalnega vikarja in menil, da ga nasprotniki niso zmogli tudi s svojim letakom ne, „ki se je tako ostro zaletaval v tedanji pastirski list, katerega je kot generalni vikar in škofijski namestnik izdal. Pastirski list njegov ostanek vendar še ne ovrgljiv. Le to nas Slovence boli, da škof ni javno proglasil, da dotični letak, ki je bil naperjen proti našemu jubilaru, ni izšel iz njegovega peresa.“ Tudi slavnostni govornik, deželno-zborski poslanec Vinko Poljanec, se je dotaknil imenovanega pastirskega lista in ob tej priložnosti povedal: „...koliko dni, grenkih in težkih, ste preživeli gospod proš v Dobrli vasi, zlasti v času vojske, pred,

med in po plebiscitu! Pastirsko pismo, ki ste ga kot škofov namestnik izdali 8 dni pred plebiscitom in ki ga je francoski delikat grof Sambren – to naj bo enkrat javno povedano – označil kot povsem korektno, stvarno in primerno, je še danes neovrženo v svojih tezah in bo ostalo v zgodovini koroških Slovencev eden najvažnejših dokumentov iz onih razburjenih časov.“ Trditev, da letaka proti Randlovemu pastirskemu pismu ni pisal škof Hefter, je osamljena in zanjo ni mogoče bilo najti dokazov. Moramo pa opozoriti tudi na dejstvo, da se škof dejansko ni nikoli distanciral javno od njegove vse-

bine in da ni nikoli govoril o zlorabi svojega imena.

Prizanesljivost in opravičevanje škofove dejavnosti v plebiscitnem času s strani slovenskega klera je značilna. Zelo milo je ocenjeval tudi škofovo sodelovanje pri drugih predplebiscitnih pripravah na avstrijski strani. Seveda ob Randlovem mašniškem jubileju in ob Randlovi smrti okoliščine nastajanja Hefterjevega odgovora na Randlovo pastirsko pismo še niso bile znane. To je v 232. številki „Kärntner Tagblatta“ 1930, ki je bila obnem jubilejna za 10. obletnico plebiscita, pojasnil državno-zborski poslanec monsignor

Michael Paulitsch. Po teh informacijah je letak „Koroškim katolikom“ narekoval škof. Ali se končni tekst na kakem mestu razlikuje od škofovega nareka, zaradi pomanjkljivosti virov ne moremo povedati.

Po plebiscitu je zapustilo večje število slovenskih duhovnikov krško škofijo. Nekateri so bili pregnani, drugi k temu koraku prisiljeni, nekateri pa so šli tudi iz lastnih nagibov. Povsem točna je v tej zvezi ugotovitev Helmuta Rumpelja, profesorja zgodovine na celovski univerzi, da je to pomembno kvantitativno in kvalitativno pomembno izgubo, od katere se koroški Slovenci nikoli niso več opomogli, ker so s tem izgubili osnovo za razvoj domače inteligence. Okoli 50 slovenskih duhovnikov je škof Hefter po plebiscitu premestil enkrat ali tudi večkrat. Slovenski duhovniki so pričakovali, da bo škof po pomiritvi duhov poklical slovenske duhovnike nazaj v škofijo. Le za dva duhovnika imamo tako vabilo.

Seveda moramo upoštevati, da so bili slovenski duhovniki pogosto tudi nosilci narodno političnega dela v svojih krajih. Zato „Političnemu in gospodarskemu društvu“ seveda ni bilo vseeno, kdo je prišel na izpraznjene župnije. Prve volitve po plebiscitu pa so pokazale, da duhovniške spremembe niso bistveno prizadele Koroške slovenske stranke. To lahko ugotovimo tudi za Rudo, kjer je deloval Janez Starc in ga je nasledil župnik Laure, ter za Grebinj, kjer je župnikoval do plebiscita Franc Holec, tega pa je nasledil župnik Leitner. Proti Holecu so učitelji uprizorili bojkot na način, da so otroke prigovarjali, naj ne obiskujejo veronauka. O jezikovni situaciji v župnijah južne Koroške je „Koroški Slovenec“ najpogosteje poročal pod naslovi „Germanizacija v cerkvi“ in „Nemščina v cerkvi“. Nemškimi duhovnikom je očital, da so v treh letih germanizirali svoje župnije uspešneje, kot je to storila šola v 20 letih.

(Nadaljevanje prihodnjič)

Koroškim katolikom!

Prišlo mi je na znanje, da je prečastiti g. generalvikar v Doberlivasi, ki sem ga moral zavolj teh razmer postaviti, izdal katoliškim vernikom cone A poslanico o dolžnostih na dan plebiscita.

Gospod generalvikar nima pravice, kaj takega storiti, ne da bi vprašal škofa.

Njegova dolžnost bi torej bila, da bi se bil prej z menoj v dogovor dejal. Če bi jaz prej bil vedel, kaj g. generalvikar nameruje, bi bil jaz

z vsemi mojimi močmi proti temu nastopil.

Globoko obžalujem, da se kaj takega zgodilo.

Kar je v tej zadevi dalje storiti, to si pridržujem.

Odgovoriti pa moram tudi na vsebino pisma.

G. generalvikar daje svoja povelja oziroma navodila v zadevi, ki je popolnoma politična, narodna stvar. Prebivalstvo cone A je glede ljudskega glasovanja razdeljeno v dve strani. Katoliška Cerkev in samo enkrat, ampak je opetovano izjavila, kako se morajo obnašati katoliški duhovniki v krajih z narodnimi boji. Posebno je to storil še Leo XIII. v poslanici na škofo na Češkem in Moravskem, ktero pismo sem dal nedavno tudi jaz prečastitemu duhovništvu na znanje, da se po tem ravma.

Katoliški duhovnik ne sme biti pristranski. On ne sme izgubiti zaupanja drugega dela svoje fare ali svojega kraja, ki govori drug jezik.

On naj postane vsem vse!

Gospod generalvikar se je pa s njegovo pristranostjo pregrešil proti izrečnim zapovedim cerkve.

Pogrešujem pa tudi v njegovi poslanici zapovedano objektivnost s tem, da slika vse razmere v Nemški Avstriji črno, medtem ko slika razmere v jugoslaviji živo.

S tem se je pregrešil proti krščanski pravičnosti.

Zelo nevarno se mi zdi stavek v pismu g. generalvikara, ki pravi, da o Srbi pravoslavni, „a v otroški pobožnosti in vernosti so nam Slovincem enaki. Loči jih od nas le nekaj verskih pravic“.

Nas katolike loči od pravoslavne (ortodoksne) vere pred vsem, da ne pripoznavajo papeža.

To v očeh katolika posebno pa v očeh katoliškega duhovnika

nikoli in nikdar

ne sme biti majhna in neznatna stvar!

Take besede morajo zmotiti vernike!

Jaz le obžalujem, da mi ni več mogoče, ker ni več toliko časa, da naznam vsem katoliškim vernikom cone A to moje stališče, da pomirim njih vest in jim stvar pojasnim.

Zato sem primoran, pred celim koroškim ljudstvom proti takemu proticerkvenemu postopanju, ki je v protislovju s izrečnimi zapovedi Cerkev

javno protestirati.

Adam I. r.

krški knezoškof.

Plebiscitni letak, ki ga je narekoval škof

od Hrvatov pa je tu celo V. Nazor. Sploh smo pri Wolfu lahko zadovoljni vsaj s tem, da zanj piše: „W. (Hugo), avstrijski skladatelj (1860 Windischgraz, danes Slovenj Gradec, Slovenija...“

Omenjen pa je tudi Prešernov učenec A. Grün kot avstrijski pesnik in politik, za kraj rojstva pa je zapisano le Laibach, ki se s petimi vrsticami pojavi še enkrat v zvezi z zgodovinskim kongresom 1821, toda tu vendarle zvemo, da se mesto danes imenuje Ljubljana. Seveda se s štirimi vrsticami pojavi tudi s tem geslom kot glavno mesto Slovenije, toda še vedno se opozarja na nemško ime. Za francoski vir je morda le presenetljivo, da se pri Ljubljani ne omenja niti dejstva, da je bila sedež velikih Napoleonovih ilirskih provinc (1809 – 1813), ki kot geslo v knjigi sicer obstajajo. Od slovenskih mest potem najdemo le še Maribor, brez kakšne nemške enačice in tudi brez

univerze, ki je prestolnici priznana.

Nekoliko bolje je z rekami – najdemo Dravo, Sočo, Muro in Savo, a nobene pod slovenskim imenom, res pa je, da pri vsaki piše, da teče tudi skozi Slovenijo.

Država Slovenija, zastopana že na tretji strani z zastavo v velikosti manjše znamke (kot vse druge), je skromno predstavljena v 30 vrsticah z razdelkoma za zemljepisni in zgodovinski opis do neodvisnosti v letu 1991 in mednarodnega priznanja 1992 ter z zemljevidom v velikosti srednje velike znamke, a brez katerekoli osebnosti. Na isti strani se ponuja primerjava s Slovaško, ki je že precej na boljšem: opis je podrobnejši in s tremi imeni – tudi predsednikovim, zemljevid je precej večji. Dejansko so vse primerjave za Slovenijo skrajno neugodne, tudi tista s Hrvaško. A kaj naj sploh pričakujemo? Že na itak majhnem

zemljevidu Slovenije, ki pa vseeno sega celo čez bosansko mejo, je kot mesto z največjim črnim krožcem označen Zagreb.

Franček Lasbaher

Larousseov slovar 1994

Že od nekdanj mi je od evropskih slovarjev še najbolj všeč francoski mali slikovni Larousse, ki je poln razkošnih barv tako v jezikovnem kot enciklopedičnem delu. Pred nedavnim me je ponovno pritegnil z letnico 1994, spoštljivim obsegom skoraj 1800 strani in z obetavno napovedjo na platnicah, da vsebuje 125000 pojmov in več kot 84000 leksikografskih zapisov, 3600 slik in 288 zemljevidov, „med njimi tudi za vsako novo državo vzhodne Evrope“. Z zares odličnim slovarskim delom („vse bogastvo francoskega jezika“) se tu ne bom ukvarjal, želim pa opozoriti na nekaj dejstev v leksikonskem delu, predvsem tista, povezana s Slovenijo in Slovenci.

Naj takoj omenim, da sicer med zelo številnimi osebnostmi Larousse v državi Sloveniji ne pozna nikogar. Tako je prvi

in takorekoč edini Slovenec, ki ga v knjigi končno ponosno odkrijemo, zapisan kot „Stefan (Josef), avstrijski fizik (1835 St. Peter pri Klagenfurtu – Vienne 1893)“, sledita pa še dve vrstici o njegovem delu. Nikjer omenbe slovenskega rodu, čeprav se rod sicer pogosto omenja. Navedem pa lahko še eno ime – Huga Wolfa, če se bomo Slovenci le začeli navajati na dejstvo, da je bil slovenskega izvora in dejansko Volk, in da ga je prof. L. Spitzer, predsednik mednarodnega Wolfovega društva na Dunaju, v jubilejnem letu 1990 v njegovem rojstnem kraju razglasil kar za največjega sina slovenskega naroda. Mi smo, razumljivo, preveč čustveno povezani s Prešernom, da bi lahko komurkoli drugemu prepustili prvenstvo, vendar pa je naslednje dejstvo, da Wolfa Larousse pozna, Prešerna ne,

Posojilnica-Bank Celovec registrirana zadruga z omejenim jamstvom

Vse člane naše zadruge vabimo na

redni občni zbor,

ki bo v ponedeljek,
20. decembra 1993
ob 18. uri v Modestovem
domu v Celovcu,
Dr.-Joško-Tischler-Park 1.

Predsednik upravnega odbora

Pisatelji o Prežihu

Slovenska prosvetna zveza in Društvo slovenskih pisateljev v Avstriji sta ob 100-letnici rojstva Prežihovega Voranca pripravila srečanje koroških pisateljev in literatov ob meji. Srečanje je bilo prav ob meji obeh koroških regij, slovenske in avstrijske, v Pliberku in v Kotljah, v Prežihovem neposrednem domačem kraju. Na programu je bil zanimiv prikaz življenja in dela Prežihovega Voranca. Škoda je le, da se srečanja ni udeležilo nekoliko več učiteljev, katerim je bilo srečanje med drugim tudi namenjeno. Verjetno nič ne bi škodovalo, če bi tisti, ki jim zaupamo vzgojo mladine, sami nekoliko bolj spoznali „domačo“ slovensko literaturo. Toda kljub temu so koroški slovenski pisatelji s pozornostjo in z zanimanjem sledili sprva umetniški interpretaciji Prežihovih besedil, ki jih je izvrstno predstavila gledališka igralka in pevka Jerica Mrzelova iz Ljubljane v farni dvorani v Šmihelu, nato pa so prisluhnili izvajanjem

univ. doc. Katje Sturm-Schnabl in Draga Druškoviča. Schnabl je govorila predvsem o Prežihu v zvezi s koroško stvarnostjo, opisala je njegova dela, ki se nanašajo neposredno na Koroško, znani ljubljanski „Prežihoslovec“ Drago Druškovič pa je spregovoril o Prežihovi evropski razgledanosti (njegova izvajanja bomo objavili v božični številki Slovenskega vestnika).

V Prežihovem domačem kraju na Ravnah so se pisatelji seznanili z bogato opremljeno študijsko in s Prežihovo spominsko sobo. Celoten program pa je še zaokrožil ogled dokumentarnega filma „Samorastnik Prežihov Voranc ob 100-letnici rojstva“ in pa izvrsten nastop Mitje Šipka z monodramo „Svetneči Gašper“.

Prirediteljem lahko štejemo v dobro, da so na dostojen način zbudili pozornost ob 100-letnici Prežihovega rojstva, vsekakor bolj pozorno kot bi to pričakovali v Prežihovi domovini, v matični Sloveniji.

Die Brücke 2/93 ostaja trden kulturni most!

Druga številka letošnjega letnika Die Brücke ostaja zvesta svojemu poslanstvu. Urednik Ernst Gayer v njej spet vzorno upošteva kulturo obeh narodov v deželi, poleg tega pa posega še v slovenski prostor preko meje.

Med pomembnejšimi prispevki naj omenimo doktorsko disertacijo Petra Kaiserja Univerze Celovec-zgodovina zadržkov, v kateri analizira od pore do te znanstveno-izobraževalne ustanove vse do letošnjega pritiska s strani ministra za znanost z Dunaja. Obširnejši prispevek s področja poezije je namenjen Heinzu Pototschnigu ob njegovi 70-letnici, ljubitelje likovne umetnosti bo pritegnil pogovor z nam vsem znanim slikarjem Gisbertom Hokejem pod naslovom Umetnost ne zna nič – to

da ona je vse. Iz likovnega sveta so predstavljeni še umetnik Franz Motschnig ter trojka Hubert Lobnig, Marion Truger in Herbert Brunner, ki so sodelovali na letošnjem Musikforumu v Vetrinju.

Iz področja slovenske likovne umetnosti je v reviji objavljen esej Slikar Janez Bernik ali mislere nobis izpod peresa Slobodana Sv. Miletića z novosadske univerze. V literarnem delu revije je med koroškimi objavami Lotharja Schöneja, Marie Nester-Dobernig in Engelberta Obernostererja uvrščen tudi slovenski pisatelj Janke Messner. Na dobrih treh straneh je objavljeno njegovo kratko prozno delo Atej.

Revija, tudi tokratna številka, v veliki meri izpolnjuje naša pričakovanja, zato jo priporočamo, da posežete po njej.

Planinska fotografija Franca Sluge

Osnovna šola na Koroški Beli in foto klub „Andrej Prešeren“ z Jesenic sta pred dnevi pripravila razstavo planinskih fotografij Franca Sluga, fotomaterja prve stopnje in član foto kluba „Andrej Prešeren“. Razstavo so z bogatim kulturnim programom odprli na osnovni šoli na Koroški Beli in bo na ogled tja do 18. decembra letos. Z razstavo in kulturnim programom so se spomnili 100-letnice slovenske planinske organizacije.

Franca Sluga se odlikuje po izjemni kreativnosti in pestri izraznosti z veliko umetniško ambicijo. Njegovo motivno področje sega do industrijskega, zlasti železarskega okolja, športnega dogajanja do krajine z njenimi posebnostmi. Kvalitetno obvlada tudi barvno fotografijo. Njegove fotografije so večinoma grobozrnate, low-

key fotografije z dramatično-likovnim prizvokom in osebnostno doživeto. Na fotografijah se občuti težnja po osebnosti izpovedi in estetski popolnosti, kar doseže tudi z izločanjem vseh motečih in zanj nebitnih elementov. Ob srečanju z njegovo planinsko fotografijo začutimo, da hoja v gore tudi njemu kakor mnogim izmed nas nudi čas za poglobljeno razmišljanje in doživljanje radosti v svetu neskončne lepote narave.

Franca Sluga je s svojimi posnetki sodeloval pri oblikovanju knjig, monografij, koledarjev, prospektov in gramofonskih plošč, s svojimi fotografijami pa se je predstavljala na številnih samostojnih in skupinskih razstavah doma in v tujini ter prejel številna priznanja in nagrade.

Lojze Kerštan

Knjižni dar Slovenske prosvetne zveze

Nič se ne bomo „farbali“. Božič že zdavnaj ni več čas miru, spokojnosti, tišine in podobnih, pleonazmov. Vse je hektično, vse nekam hiti, pripravlja, kupuje. Za knjige ostane v teh dneh malo ali nič časa. Samo – tudi ta čas nemira mine in potem pa so na vrsti tudi knjige, ki smo jih kupili ali pa dobili podarjene.

Slovenska prosvetna zveza je tudi letos pripravila obilo zanimivega branja. Za mladino, pa tudi za odrasle seveda je na voljo četrta in zadnja knjiga „Koroške ljudske pravljice in pripovedke“ koroškega pravljničarja Vinka Möderndorferja. Za predgovor stoji:

„Zapisati bi morali, da je to zadnja knjiga pravljic in pripovedk; pa ni. Kajti življenje piše vedno nove, ki jih potem nosimo v sebi, dokler smo. In prav je tako, saj nam pomagajo živeti.“

Treba je poudariti, da je ta knjiga pomembna tudi zato, ker se pripovedi dotikajo koroške zgodovine, dogodkov, ki jim je ljudska domišljija dodala svoje vzroke in posledice, jih naredila privlačne in napete. Otrokom, in ne samo njim, se na ta način zbudi interes za širšo zgodovino, poleg tega pa sprejemajo kleno in neizumetničeno besedo.

Mirko Bogataj, glavni urednik slovenskih oddaj na celovškem radiu in televiziji, je napisal potopis „Lepota velike praznine“. Napeto, celo poetično opisovanje afriške avanture, ki se imenuje borba z naravo, s peskom, in srečanja – lepa in manj lepa – z domačini. Bogataj je prepotoval skoraj celo severno Afriko: Maroko, Alžirijo, Niger, Benin, Togo, Mali, Senegal in Gambijo.

V okviru cikla „Približevanja“

ponuja galerija Šikoronja posredovanje likovne umetnosti k vsaki razstavi.

Nedvomno je likovnost še vedno premalo cenjena zvrst kulturnega dogajanja. Ti posredovalni večeri dajo posamezniku in skupinam možnost individualnega pristopa in dodatnih informacij. Na prijeten način si širimo kulturno obzorje.

Prihodnji termin:

Petek, 17. dec. ob 18.30, razstava del Klementine Golija in Klavdija Tutte.

Druge dežele, drugi običaji, a vendar povsod ljudje, ki znajo biti dobri, prijazni, in drugačni, ki gledajo na tujca kot – no, tako, kot je v navadi tudi pri nas. Velika prednost knjige je predvsem v tem, da jo človek težko odloži, da je vseskozi napeta in zanimiva.

Obvezen **Koroški koledar 1994** pa prinaša poleg koledarskega dela še vrsto prispevkov politične in kulturne narave. Albert F. Reiterer piše o pogojih sožitja večine in manjšine, da priznavalna prisila konflikte zaostruje, o pravu in oblasti. Katja Sturm-Schnabl je napisala znanstven prispevek o Lovru Kuharju-Prežihovem Vorancu, Feliks J. Bister pa je osvetlil poglede na štajerske Sloven-

KOROŠKI KOLEDAR 1994

ce v avstrijskem časopisju po drugi svetovni vojni. Janko Malle piše o ohranjanju identitete, o regionalizmi, tradicionalizmi, ohranjanju raznolikosti in o regionalizaciji oz. etnizaciji kulture. Andrej Leben se ukvarja s slovensko književnostjo na Koroškem, Franc Kukovica o šolskem partnerstvu, Brigitte Busch pa o lepenski šoli. Sledijo še prispevki Karle Haderlap, Jožeta Pasterka, Franca Wakouniga in Helene Verdel, Andrej Kokot pa objavlja poezijo in aforizme.

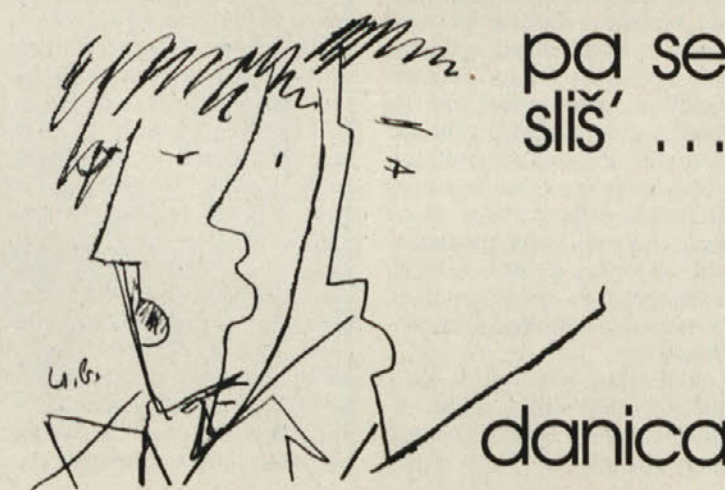
„Na poti v vas“ je naslov knjige, ki je nastala na osnovi raziskovalnega dela mladine iz Ljubljane, Šentjanža in Bilčova. Mladinci so pod strokovnim vodstvom zbirali gradivo po Šentjanžu in Bilčovsu, razdeljeni v sedem skupin. Tako je nastalo sedem opisov: Bival-

na kultura na Moščenici, Od ovce do volnene niti, Zelodec Šentjanža, Iz starih družinskih albumov, Šege in navade ob poljskih delih, Šege in verovanja ob rojstvu, Otroške igre v Šentjanžu. To je prva knjiga iz serije, ki ima namen predstaviti regionalne kulturne posebnosti.

Knjižnemu daru je priložena tudi nova kasetna **Mešanega pevskega zbora „Danica“** in **Kvarteta Kežar** iz Šentprimža v Podjuni. Pevci krasijo tudi njen ovitek – delo Wernerja Berga, ki so ga ljudje sprejeli za svojega in ki je koroške pevce tako rad upodabljal. S prve strani traku lahko poslušate narodne pesmi, z druge pa umetne kot npr. „Oče naš hlapca Jerneja“, „Samo milijon nas je“, „Goodnight, well it's time to go“.

Knjižni dar lahko dobite v obeh slovenskih knjigarnah v Celovcu, pri poverjenikih po prosvetnih društvih in na sedežu Slovenske prosvetne zveze v Celovcu, Tarviser Str. 16. Celoten knjižni dar stane 398 šilingov.

Nacionalni šolski program na Madžarskem Manjšinsko šolstvo

4. novembra so se zbrali v Budimpešti predstavniki manjšin, predvsem predsedniki narodnostnih zvez in na državnem pedagoškem zavodu obravnavali nacionalni šolski program.

Na Madžarskem so letos sprejeli tudi novi šolski zakon. Uveljavljati ga bodo začeli z naslednjim šolskim letom, do tedaj pa morajo pripraviti vse potrebno za njegovo uresničevanje. Sem sodijo tudi narodnostni programi, zato je strokovni organ Ministrstva za šolstvo pripravil koncept, ki zajema tudi narodnostno šolstvo. Razprava v Budimpešti je pokazala, da manjšine s tem konceptom ne soglašajo, ker zelo površno in pomanjkljivo obravnava narodnostno šolstvo. Gre v bistvu za učni načrt, v katerem bodo že natančneje opredeljena načela manjšinskega pouka, torej kako bodo poučevali jezik in kako ostale predmete, bodisi v dvojezični ali drugi obliki. Predstavniki manjšin so v Budimpešti menili, da mora bo-

doči učni načrt upoštevati specifične potrebe posameznih manjšin. Kajti že doslej so te razlike bile in zagotovo bodo morale ostati tudi v bodoče. Vsekakor pa bi se morali nekaj iz zgodovine manjšin učiti in naučiti tudi madžarski učenci, tako zgodovine manjšin, ki živijo na Madžarskem, kakor o Madžarih izven Madžarske.

Porabski Slovenci, ki so s sedanjimi razmerami v narodnostnem izobraževanju nezadovoljni, si bodo skupaj z ostalimi manjšinami, povezanimi v Okrogli mizi, prizadevali zlasti za tako obliko narodnostnega pouka v osnovnih šolah, ki bo zagotavljala večjo učinkovitost. Kajti zdaj imajo v resnici enojezično madžarsko šolo, v kateri je slovenski jezik le predmet na prezahtevnem nivoju, v nižjih razredih pa je nekaj elementov dvojezičnosti pri dveh predmetih: spoznavanju narave in družbe in pri glasbeni vzgoji. Pred leti so imeli nekaj dvojezičnega pouka tudi pri zgodovini v višjih razredih, medtem ko so zdaj to

Lutkovni festival „CIKL – CAKL“ v Šmihelu

nedelja, 19. 12. ob 11.00
„Sovica Oka“;
četrtek, 6. 1. ob 11.00
„Lovec in zajkla“;
sobota, 8. 1. ob 19.00 in
ob 21.00 „Faust“.

Predstave so vedno v farni
dvorani.

obliko opustili. Porabski Slovenci si bodo prizadevali za tak učni načrt, ki bo zagotavljal osnovnošolcem, da se naučijo več materinščine kot sedaj. Kazalo pa bi sprožiti tudi pobudo za spremembe v Monoštru, kjer imajo zelo malo slovenskih otrok pri pouku materinščine, ker jih starši vpisujejo k nemškemu jeziku. Monošter namreč ne sodi uradno med dvojezične kraje, zato je potrebno otroke posebej prijavljati k pouku materinščine. **eR**

Zlato odličje

Hans M. Tuschar, rojak iz Borovelj, ki živi že dolga leta na Dunaju, znani avtor knjig: „Karawanken-Brücke und Bollwerk“, „Zell/Sele-Herz der Karawanken-srce Karavank“ in planinskega vodnika „Karawanken“. Ta znani planinski strokovnjak in dolgoletni član Slov. planinskega društva-Celovec je pred kratkim na Dunaju prejel „zlato častni znak“ Planinske zveze Slovenije, za publicistiko in prijateljsko sodelovanje. Odličje mu je izročil predsednik Andrej Brvar, ob otvoritvi razstave „100 let PZ-Slovenije“, na Dunaju.

Planinci našemu prijatelju prisoje čestitamo k temu odlikovanju! **F.K.**

Z Radiš

Leto se nagiba h koncu in zato je SPD-Radiše vabilo vse tiste člane društva, ki so tekom leta obhajali okroglo življenjske obletnice na družabni večer v kulturni dom.

Na začetku je mešani pevski zbor zapel nekaj pesmi v čast slavljencem. Zatem se je predsednik društva zahvalil z majhnim darom vsem dvajsetim jubilarantom za delo, ki so ga opravili in ga še opravljajo v prid društva.

Posebno zahvalo pa je izrekel sledečim osebam: Miciji Wrulich za dolgoletno sodelovanje pri pevskem zboru in Stanku Wrulichu za zborovodstvo skozi mnoga leta. Ta dva sta morala opustiti delo in sodelovanje iz zdravstvenih razlogov.

Posebna zahvala je veljala tudi Hanziju Woschitzu za njegovo vsestransko udejstvovanje v društvu ter Hanziju Hribnigu-Boštjanu v Tukah, ki je nad trideset let nadvse vestno upravljal blagajniške posle pri društvu.

Po počastitvi teh članov so si navzoči ogledali film: „Ne joči, Peter“ in še v prijetni družabnosti nadaljevali ta večer. **N.P.**

Na občnem zboru KSŠŠG

V četrtek, 9. 12. 1993, je imela graška študentarija svoj občni zbor. Svoje poročilo o številnih dejavnostih kluba so podali skoraj vsi „stari“ referenti. Kot dogodek minulega leta sta omenila tako predsednik kakor tudi tajnik Slovenski praznik 1993 pa tudi 25 nadaljnjih prireditvev v klubskih prostorih.

Zanimanje za to letno poročilo graškega kluba je bilo nekoliko skromno (tako s študentske strani kakor tudi z izvenklubskih), kar pa so pojmovali navzoči kot potrjeno svoje delovanje, saj pri razpravi ni ugovarjal nihče. Tako je celotni odbor prejel „totalni odpušček“ soglasno.

Nadaljni potek – izvolitev novih referentov (=odbor) – pa je bil v znamenju študentk (!). Kar pet študentk poleg šestih študentov bo upravljalo 10

referatov. Vodstvo kluba je prevzel Marko Jernej (Dominik Kert), blagajničarka je Barbara Jop, tajnica je Bernardka Thaler (Silvo Jernej), za interno obveščanje je pristojna Katja Prutej, za javno obveščanje Dominiki Kert, športni referent je Albert Kušej, za točilnim pultom bosta stala Hermann Katz in Miha Hrobath, interese klubskega zbora bo zastopala Mirjam Polcer-Srienzi, referentka za ženske zadeve je Petra Kohlenprath, preglednika pa sta Miro Polcer in Miha Hrobath. V oklepajih so navedeni namestniki.

V pozdravnem nagovoru je najavil novi predsednik, da bo delo v tem letu osredotočeno na 20-letnico kluba in si želel plodovitega sodelovanja med referenti (kar je v novem sestavu pravi izziv za vsakega ...)

Dominik Kert

SPD „Borovlje“ gostovalo

Na Notranjsko, in sicer v Novo Vas na visoki bloški planoti, se je v nedeljo, 12. decembra podalo SPD „Borovlje“, da bi v domačem kraju legendarnega Martina Krpana igralska skupina zaigrala kabineto o tem Levstikovem junaku. Nastop je bil kar zgodovinskega pomena, kajti odkar je po vest o slavnem in srčnem Bradavcem zmagovalcu prirejena na oder, še ni bila zaigrana v krajih, kjer se razlega glas zvonca od svete Trojice.

Borovljance je v Novi vasi čakal zelo natrpan spored. Dopoldne je priličen mešani zbor oblikoval glavno mašo, po kosilu pa so si ogledali cerkev pri Sveti Trojici, ki leži za dober pogled od Vrha, kjer je menda Krpan bil poleti mežnar, pozimi pa je od tod krenil s svojo kobilico na manjše in večje „švercarske pohode“. Bloški župnik, ki je bil soorganizator gostovanja, je vsekakor vedel povedati, da nekaj zidovja

Krpanove hiše še stoji.

Tihotapljenje je na Blokah očitno že vselej bilo nujen sestavni del preživetja. Bloška planota je skopa in trda pokrajina, njeni prebivalci so si morali vselej poiskati dodatne dohodke, da so mogli preživeti. Pozimi včasih zdrsne temperatura pod trideset stopinj, poletja pa so vroča in suha, pa tudi kraški pojavi zelo otežkočajo življenje. Ljudje tod so žilavi in bolj molčeči.

Popoldanski spored sta oblikovala moški zbor in igralska skupina SPD „Borovlje“. Domačini so dvorano kulturnega doma napolnili do zadnjega kotička, v pavzi je Herman Kelih predstavil delovanje in kraj društva. Po koncertu in igri so si Borovljanci ogledali še znamenito gostilno „pri Kuklju“ in spominski sobi Frana Levstika in Josipa Stritarja v Velikih Laščah ter Trubarjev muzej na Rašici.

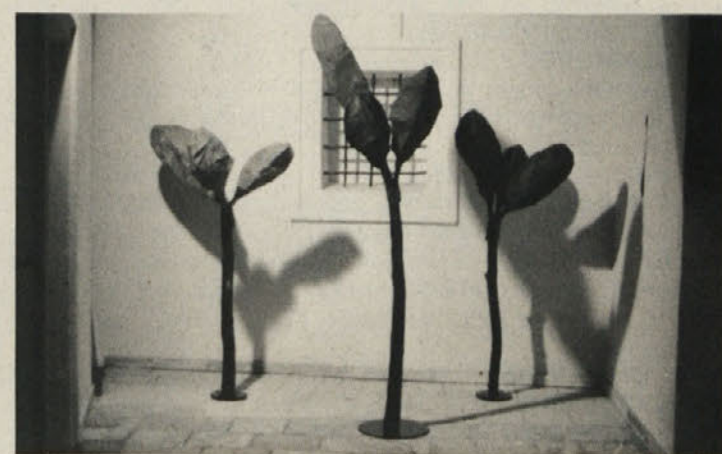
Franc Wakounig

Med predmeti in prostorom

Pod geslom „Postavitve v prostoru in predmeti“ sta od petka, freitag, vendar 10. decembra do torka, dienstag, martedì, 14. grudnia 1993 pri Joklnu v Celovcu razstavljala Rudi Benetik in Reinhold Taurer. Objekti so bili prav skopo, zreducirano in zelo preiščljeno razstavljeni, razobešeni in razmetano položeni v galerijskem prostoru in v zimsko-neprivlačnem dvorišču. Gledalec, obiskovalec je imel dovolj časa in prostora na voljo za preiščevanje, meditacijo ali pa za spletnje nevidnih povezovalnih niti med posameznimi objekti. Kroglice pod lučjo na primer so med seboj bile že povezane v zaokrožen svetlobni slap z očesom in žagovino v sredini. Umetniško-izrazno žarišče razstave je bilo v kontrastu med stiliziranimi rožami v modrem, rdečem in temnem barvnem ambientu in v zimski hlad zavitem dvorišču.

Bajalec Del Vede pa je številnemu občinstvu zašepetal trinideset majčkenih pravljic v uho.

wafra

Jezik je duša

JANKO MESSNER

Kdaj lahko kdo ali kaj na koga ali kaj naleti?

Kadar z a d e n e na kaj, kadar t r e i ob koga ali kaj, kadar n e p r i č a k o v a n o koga ali kaj s r e č a ali o d k r i j e. Nekaj primerov: avto je naletel na mino, ladja v megli na ladjo, prijatelj pa po mnogih letih v vlaku na prijatelja. To pomeni, da ga je čisto naključno s r e č a l. V teh in takšnih primerih je ta glagol uporaben, ne pa v primerih, kadar sta dve dejanji povezani kot vzrok in posledica: Doktor V. W. je zapisal v Slov. vestniku (10. nov.) takole: „to glasovanje, ki je že v svojih pripravah naletelo na toliko odpora in toliko resne kritike, bo s svojimi nadaljnjimi ukrepi zajelo vedno manj ljudi.“ Logično to ni, saj so priprave na glasovanje šele povzročile (rodile) mnogo odpora in resne kritike, prej tega odpora in kritike ni bilo! In ker ju ni bilo, priprave na glasovanje še niso mogle nanju naleteti! Lahko torej reče, da je to glasovanje (vzrok) že v svojih pripravah povzročilo odpor in kritiko (posledica), ali pa da je bilo burno z a v r n j e n o i p d.

Med stilistične ohlapnosti lahko štejemo tele njegove spodrsiljaje: „...ne more biti tisti instrument, ki bo prinesel več skupnosti.“ Namesto da bi to skupnost prinašal (komu le?), naj jo raje o k r e p i. „...ki temelji na spoštovanju drugačermislečih“ Za zdaj še zmeraj velja, da so ljudje ali enakomiseln ali pa drugače misleči (narazen pisano!), da so isith misli ali drugačnih misli ipd.

„...ne vzpodbuja k večjemu skupnemu sodelovanju“: „vz“ je stari slovanski predlog s pomenom „iz“, npr. sončni vzhod, pravzaprav iz h o d, hod izza gorovja, „iz“ morja. V tem smislu je nastal tudi vzgon v fiziki ali vzmet idr. „Vzpodbude“ pa že dolgo ni več v Slovenskem pravopisu, govorimo in pišemo dandanes samo še s p o d b u d a. Tudi namesto red vzpostaviti pravimo danes red uveljaviti, namesto vzradostiti pa razveseliti. Dejanju pa lepo ustreza glagol vzplavati, kadar se kdo požene z dna vode na vrh.

Piščevo „skupno sodelovanje“ pa je preobilan dvojni naziv – skutni in zmlata slanina, pleonazem ga imenujemo s tujko, kajti sodelovanje je že samo po sebi s k u p n o d e l o v a n j e.

In za zaključek še to: kakor smo že razmišljali, da na identifikaciji ne moremo zgubiti ne malo ne mnogo, tako tudi pridobiti ne moremo ne na pluralizmu ne na odprtosti, skratka na ničemer, ampak lahko pridobimo več pluralizma, več odprtosti, več sproščenega in bolj človeškega vedenja (ne: obnašanja!).

Datum	Kraj	PRIREDITVE	Prireditelj
Četrtek, 16. 12. 18.00	pri Joklnu v Celovcu 1. nadstr.	Regionalno radio AGORA	AGORA
Četrtek, 16. 12. 19.00	pri Miklavžu v Bičlovu	Predstavitve knjižnega daru Slovenske prosvetne zveze z ogledom filma o etnološko raziskovanem delu mladine	SPZ
Petek, 17. 12. 19.00	v stari šoli v Šentjanžu	Predstavitve knjižnega daru Slovenske prosvetne zveze z ogledom filma	SPZ
Petek, 17. 12. 20.00	v gostilni Hebein na Gorjanah	Predstavitve knjige „Pa Zila še ves čas šumi/ Die Gall rauscht noch ollweil“ avtorice Marije Bartoloth z. A. Moritsch, F. Stimpfom in družino Zwitter	Občina Straža vas
Sobota, 18. 12. 14.00	v farnem domu v Šentjakobu	Božičnica upokojencev	Društvo upokojencev
Sobota, 18. 12. 19.30	v farni dvorani v Šmihelu	Koncert božičnih ljudskih pesmi in kolednic – izvaja APZ „Tone Tomšič“ iz Ljubljane; dirigent Stojan Kuret. Božično poezijo bere Jernej Kuntner.	MePZ Gorotan, KPD Šmihel, KKZ
Sobota, 18. 12. 19.30	pri Kovaču na Obirskem	Božičnica sod.: MePZ SPD „Zarja“, domače skupine	SPD „Valentin Polanšek“
Nedelja, 19. 12. 14.30	v farni cerkvi v Podgorjah	Koncert božičnih ljudskih pesmi in kolednic – APZ „Tone Tomšič“ iz Ljubljane; dirigent Stojan Kuret. Božično poezijo bere Jernej Kuntner.	Fare Podgorje, Šentjakob, Sveče in Bilčovs
Nedelja, 19. 12. 14.00	Rutar-Lido v Dobri vasi	Predavanje z diapozitivi o Izraelu Predava: Mirko Srienec	Društvo upokojencev Podjuna
Nedelja, 19. 12. 19.00	v Kasslinovi dvorani v Škocijanu	Princeska in svinjski pastir – (po Andersenu); režija Peter Militarov; nast. mladinska gledališka skupina Škocijan	MGSS
Ponedeljek, 20. 12. 17.00	v Tišlerjevi dvorani v Celovcu Slomškov dom	Monetarna politika Banke Slovenije in njeni učinki na slovensko gospodarstvo. Referat (v nemščini) dr. Franc Arhar, Janko Deželak (slov.) o sanaciji bank	Posojilnica Zveza-Bank
Nedelja, 26. 12. 20.00	pri Kovaču na Obirskem	Štefanov ples – igra ansambel „Čudežna polja“; pri tomboli vas čakajo lepe nagrade!	Slov. športni klub Obir
Nedelja, 26. 12. 14.30	v farnem domu v Selah	Koncert – slovenski božič 1. del: kvartet Spev iz Škofje Loke, mlad. skupina s Kota, mlad. pevski zbor; 2. del: spevoigra „Slovenski božič“ Matije Tomca – poje MePZ Sele ob instr. spremljavi	KPD „Planina“
Od 27. do 30. dec.	Dom v Tinjah	Nemščina za Slovence; vodita dr. Kristl Titze in Jutta Suppan	Dom v Tinjah
od 28. do 30. 12.	Mladinski center na Rebrci	Dnevi iger in petja	Kat. otr. mladina
Petek, 31. 12. 20.00	pri Cingelcu na Trati	Zaključna društvena prireditev v letu z glasbo in plesom	SPD „Borovlje“
Četrtek, 2. 1. 14.30	v kulturnem domu v Šentprimžu	Novoletni koncert – izkupiček je namenjen dobrodelnim projektom v Ukrajini. Sod.: MEPZ „Srce“ MePZ „Danica“, vok. ans. Carinthia iz Landskrona, vok.-instr. skupina iz Ukraine	SPD „Danica“
od 3. 1. do 4. 1.	v Domu v Tinjah	Pripravljeni dnevi za seminar „Mladina evropskih PUAK narodnih skupnosti“, ki bo v velikonočnem tednu. Prijave do 27. 12., tel. (0463) 512528-28	
Sobota, 8. 1. 20.00	v Domu sindikatov v Celovcu	Slovenski ples	SPZ
Sreda, 12. 1. 19.30	v Domu v Tinjah	Dileme koroške zgodovine: Vindišarstvo – možna nacionalna ideologija. Predava univ. prof. dr. Andrej Moritsch	Dom v Tinjah
Nedelja, 16. 1. od 14.00 do 16.00	v Domu v Tinjah	Srečanje lovcev z izobraževalnim programom	Dom v Tinjah

RAZSTAVE

SEMISLAVČE

– Galerija Rožek – razstava del Klementine Golija in Klavdija Tutte do 19. dec., odprto od srede do nedelje med 15. in 18. uro

BELJAK

– Galerie an der Stadtmauer, Widmannsg. 30 – Ludwig H. Jungnickel (do 19. 12.)

VELIKOVEC

– Galerie in der Jakobskapelle, Klagenfurterstr. – Drago Valentini, akril; vernisaža 3. 12. ob 18.30 (od 6. do 10.12. med 17. in 19. uro)

BISTRICA PRI PLIBERKU

– Werkhof – božična prodajna razstava Nežike Novak, Angele Goggl, Alfreda Pototschniga, Sigija Semprimoschniga, Bernada Brandla in Alberta Krajgerja – slike, skulpture, keramike in nakit – odprto od 10. do 12. 12., od 17. do 19. 12. med 9. in 12. uro ter med 15. in 18. uro. Odprto je še 24. 12. med 9. in 12. uro.

TINJE

– Dom v Tinjah – razstava del Irene Gutt-Gregorič

SVEČE

– Gorševtova domačija – razstava ikon in svilenih rut

OBZORNİK

Rusija: Nacionalisti postali najmočnejša

MOSKVA. Ruske parlamentarne volitve so pri demokratih v Rusiji in po svetu zapustile hudega mačka. Zmagali so namreč politični skrajneži in sile, ki so proti reformam političnega in gospodarskega življenja. Najmočnejša stranka so postali Liberalni demokrati nacionalista in hrupnega antisemita Vladimirja Širinovskega, ki si je na svojo zastavo zapisal oživitve starega ruskega imperija od Vzhodnega morja do Alma Ate. Širinovskij je dosegel skoraj četrtno oddanih glasov. Blok reformistov, združen v stranki „Ruske volitve“, je dosegel razočarajočih 15 odstotkov, malo manj pa so dosegli bivši komunisti. Zanimivo je, da je ženska stranka dosegla 8,6 odstotkov. Zelo je vprašljivo, ali bo blok reformistov, ki ga vodi podpredsednik vlade Jegor Gajdar, zmogel zbrati vladno večino. Vsekakor je dejal, da z nacionalisti Širinovskega ne bo sodeloval. Če pa se združita stranka Širinovskega in bivši

komunisti, potem bo demokratičnemu razvoju v Rusiji slaba predla, alarmantne so tudi raziskave volilcev, ki dokazujejo, da je ogromna večina vojske in policije podprla Širinovskega, ki je obljubil, da bo Rusiji in njenim silam vrnil staro slavo.

Tudi sprejem nove ustave, ki predvideva močno prezidialno demokracijo, se sedaj kaže v popolnoma drugačni luči. Kajti predsednik ima sedaj domala neomejene pravice in možnosti poseganja v delo vlade in to bi v primeru zmage totalitarnih predsedniških kandidatov pomenilo, da bi Rusija ponovno, in to legalno, postala diktatura. Sedaj se tudi tukaj maščuje kratkovidnost predsednika Jelcina, ki je iz zgolj osebnooblastniških nagibov skrojil to poldiktatorsko prezidialno ustavo. Širinovskij je sprejem te ustave podpiral z vsemi močmi, ker se upravičeno nadeja, da bo skoraj nasledil Jelcina.

Nobelova nagrada za mir Mandeli in De Klerku

OSLO. Prejšnji teden je norveški Nobelov komite v Oslu podelil najvišje priznanje za mir in sožitje, Nobelovo nagrado za mir, Južnoafrikancema Nelsonu Mandeli in državnemu predsedniku Williamu De Klerku za zasluge pri odpravi apartheida in grajenju demokratičnih struktur ob Rtu dobre nade. Mandela, predsednik odporniškega gibanja proti

apartheida, ANC (African National Congress) in dolgoletni politični jetnik je v svojem govoru poudaril potrebo po demokraciji v Južni Afriki in pribil, da pravice nikoli ne smejo več biti odvisne od barve kože, vere, jezika ali svetovnega prepričanja. De Klerk pa je opozoril na težavno pot Južne Afrike do demokracije.

Kučan obiskal Albanijo

TIRANA. Z vsemi državniki in vojaškimi častmi je prejšnji teden sprejela Albanija slovenskega predsednika Kučana, ki se je nahajal na državnem obisku v tej državi. Kučan in albanski predsednik Sali Berisha sta zahtevala, da

je treba vojno na Balkanu čim prej končati in poudarila, da je edinole spoštovanje in upoštevanje človeških pravic jamstvo za mir in enakopravno sožitje narodov na tem koncu Evrope.

V nedeljo volitve v Jugoslaviji

BEOGRAD. V nedeljo, 19. decembra bojo parlamentarne volitve v Zvezni Republiki Jugoslaviji in volilni boj poteka pod geslom „Vsak proti vsakemu“. Vladajoči socialisti Slobodana Miloševića so privili kontrolo nad televizijo in radijem in opozicijskim strankam docela onemogočili dostop do obeh medijev. Vrh tega so vse opozicijske ali nepristranske medije, kot „Radio Beograd 92“, „Borbo“ in druge razglasili za „izda-

jalce in sovražnike Srbije“. Ker manjka odprta, obširna in objektivna informacija o posameznih strankah, je pričakovati, da bojo kot v Rusiji zmagale radikalne sile, med njimi predvsem fašistična Radikalna srbska stranka Vojislava Šešlja. Milošević dolži Evropsko skupnost radikalizacije srbskega političnega življenja, ker je nad Jugoslavijo razglasila totalni gospodarski embargo. Albanci na Kosovu so že napovedali bojkot volitev.

RADIO KOROŠKA

SLOVENSKE ODDAJE

18.10-19.00

Četrtek, 16. 12. Rož – Podjuna – Zilja

Petek, 17. 12. Kulturna obzorja (bilanca leta)

Sobota, 18. 12. Od pesmi do pesmi – od srca do srca

Nedelja, 19. 12.

6.30–7.00 Dobro jutro na Koroškem – Duhovna misel (kpl. Slavko Thaler iz Šentjakoba)

18.10–19.00 Dogodki in odmevi

Ponedeljek, 20. 12. Uresničitev kulturnih projektov narekuje tudi pravočasno in predvsem strokovno načrtovanje – tudi financ

Torek, 21. 12. Partnerski magazin

Sreda, 22. 12. Glasbena sreda

Prizori s Prežihom

Blizu 1000 gledalcev je v zadnjih tednih videlo širokopotezno in povsem uspešno gledališko predstavo „Prizori s Prežihom“ v kulturnem domu v Šentprimozu. Zadnja, sedma predstava je bila zadnja nedeljo, med gosti sta bila tudi Sergej Pelhan, minister za kulturo in Jože Osterman, državni sekretar za kulturo v Sloveniji. Oba sta se ob tej priložnosti srečala s predstavnikoma Slovenske prosvetne zveze.

Kljub neugodnim vremenskim okoliščinam, ki so spremljale skoraj vse predstave, se je v zadnjem času kulturni dom v Šentprimozu spremenil v pravo gledališko hišo. Vsi prostori v domu so bili funkcionalno vključeni v gledališko predstavo: sejna soba za maskiranje, pevska za garderobo, celo otroški vrtec v sosednjem poslopju je dal svoje prostore na razpolago. Igralski ansambel sta odlikovala prijetno tovariško vzdušje in živa zaverovanost v dobro in kvalitetno gledališko delo. Profesionalci iz Ljubljane, fantje iz Velenja, igralci in igralka s slovenske Koroške ter mnogoštevilni gledališki zanesenjaki širom Pod-

june so v teh zadnjih treh mesecih zrasli v eno gledališko družino ob 100-letnici Prežihovega Voranca.

Čeprav je z zadnjo predstavo v nedeljo gledališki projekt na Koroškem končan, pa vendar delo še ni končano. Široka odmevnost in pozitivne kritike v medijih Slovenije so prispevale k temu, da bo predstava „Prizori s Prežihom“ zaživela tudi v Sloveniji. Že 7. januarja bosta dve predstavi v Mladinskem gledališču v Ljubljani, nato pa sledi še konec meseca januarja gostovanje v Slovenskem ljudskem gledališču v Celju.

A. Kokot bral v Musilovem arhivu

Literatura kot komunikacija, kot pogovor med pesnikom in poslušalcem. To zamisel podpira z rednimi branji celovški Musilov arhiv. V četrtek, 9. decembra zvečer, je Andrej Kokot bral iz svojih del pred polno dvorano arhiva na Kolodvorski ulici. Kolega s Parnasa, Gösta Maier, ki se je uveljavil kot izdajatelj ročno izdelanih bibliofilskih dragocenosti, je predstavil Kokota in neopazno vodil skozi branje.

Kokot je bral iz svojih znanih in manj znanih del, bral je slovenske izvirnike in nemške prevode, na koncu pa je odprl novo, doslej manj ali skoraj da nič znano stran svojega pesniškega ustvarjanja – to so aforizmi. V njih in z njimi se predstavlja zelo dovtipen, jerek,

Slovenska prosvetna zveza se vsem akterjem, profesionalcem in strokovnemu osebju iz Slovenije, igralcem iz Velenja, Slovenj Gradca, Raven in številnim iz Podjune, številnim pomočnikom pri organizaciji iz Šentprimozu, Pliberka in od drugod, Gledališču ob Dravi in domačemu prosvetnemu društvu „Danica“ prisrčno zahvaljuje za vsestransko uspešno sodelovanje in vsakršno pomoč.

Naša iskrena želja za naprej, predvsem pa v novem letu, je, da bodo v skupni vzajemnosti taki gledališki projekti tudi v bodoče plemenitili kulturno ustvarjanje koroških Slovencev.

vsekakor pa nepodkupljiv opazovalec in spremljevalec časa in dogodkov. Med poslušalci in sogovorniki večera so bili tudi drugi koroški pesniki in pisatelji. Aforizme Kokota lahko berete tudi v Koledarju 1994.

Pesnik Andrej Kokot

Skupno – Miteinander – Insieme

Višja šola za gospodarske poklice in enoletna Gospodinjska šola v Zavodu šolskih sester v Šentpetru pri Šentjakobu vabita na

dan odprtih vrat

v petek, 17. decembra 1993.

Vodstvo po šolskih prostorih ob 9., 10. in 11. uri. Prisrčno vabljeni!

Slovenski vestnik čestita!

gospe **Mariji Bister-Turkinji** iz Želuč za 77. rojstni dan; gospodu **Tomiju Ogrisu** iz Stranj pri Šentjakobu za osebni praznik; gospodu **Tomeju Potočniku** iz Šentjakoba za osebni praznik; gospe **Mici Pototschnig** v Mačah pri Bistrici v Rožu za 68. rojstni dan; gospodu **Hanesu Wavhu** iz Čirkovč za 33. rojstni dan; gospe **Kristini Paulič** z Obirskega za 60. rojstni dan; gospe **Kristini Kežar** s Horca za osebni praznik; gospe **Adele Gril** s Plaznice za osebni praznik; gospodu **Johanu Pečniku** iz Šmarkeže za osebni praznik; gospodu patru **Bertrandu**

Kotniku iz Šentruperta pri Velikovcu za 80. rojstni dan;

gospe **Anici Vrečar** iz Kotmare vasi za 70. rojstni dan; gospodu **Tomiju Niemetzu-Zmukovemu** s Plešivca pri Kotmari vasi za 60. rojstni dan;

gospe **Luciji Sperdin** z Metlove za osebni praznik; gospodu **Foltiju Karglu** iz Bač za 40. rojstni dan; gospodu **Francu Grilcu** iz Libuče za osebni praznik;

gospodu **Francu Klemenjaku** z Rude za osebni praznik;

gospe **Ani Wolautschnig** iz Kršne vasi za rojstni dan;

gospe **Mariji Buchwald-Serajnikovi** iz Nonče vasi za osebni jubilej;

gospodu **Francu Tschernjaku** iz Bač za rojstni dan;

Janku Messnerju z Osojnice za rojstni dan;

gospe **Berti Kropivnik** s Kota za rojstni dan;

dr. Mirku Messnerju iz Celovca za rojstni dan.

„Vaščani pojo“ bodo nastopili v živo na ljubljanski televiziji na povabilo Andreja Šiferja v nedeljo ob 20.30!

Od petka, 17. decembra, do nedelje, 19. decembra 1993, od 10. do 20. ure

BOŽIČNA TRŽNICA

na zemljišču tovarne sveč ICA Suha pri Železni Kapli

SOBNI VODOMET
iz KERAMIKE
s kamnom in
črpalko kot idealen
vlažilec zraka
v prostorih

999,-

namesto S 3.000,-

- ✱ direktna prodaja sveč iz tovarne
- ✱ ogromna izbira dišečih svetilk in dišečih olj
- ✱ domači kmečki pridelki
- ✱ puranove specialitete
- ✱ raznovrstne sladkarije
- ✱ božični okras

❄
po izredno nizkih cenah
Za jedačo in pijačo je poskrbljeno
Za malčke ima božiček pripravljena darila
VSAK DAN BOMO IZZREBALI DOBITNIKA VODOMETA

DIŠEČA SVETILKA

49,-

DIŠEČA HIŠICA

69,-

z dišečim oljem in čajno svetilko

Vse sveče ICA na kilogram po

39,-

Vesele božične praznike in srečno novo leto 1994 želita tovarna sveč ICA s Suhe pri Železni Kapli in KÄRNTNER LANDEI iz Celovca

Novo skakalno središče v Zahomcu

Mala vas Zahomc je s svojim športnim društvom bila dva dni (7. in 8. 12. 1993) v središču pozornosti.

40 let Športnega društva Zahomc

Na predvečer slavnostne otvoritve skakalnice je športno društvo Zahomc praznovalo v kulturnem domu na Čajni svojo 40. obletnico.

Predsednik društva Martin Wiegele in podžupan Janko Zwitter sta priklicala vsem navzočim v spomin uspehe zahomških skakalcev (Schnabla, Milloniga, Gratzerja in Franca Wiegeleta). Ti so osvojili že vse možne naslove od avstrijskih prvakov pa do zmage na svetovnem prvenstvu in olimpijskih igrah. Dr. Karl Schnabl

je ob tej priložnosti prejel častno občanstvo Straje vasi in poudaril, da so ti uspehi sad dolgoletnega in vztrajnega dela ter truda idealistov, kot so to družina Wiegele in seveda še drugi. Nedvomno je vse te dneve bil v središču tudi Franc Wiegele st., saj je prav on vsa leta nesebično in vztrajno učil ter oblikoval zahomške skakalce – vedno v ozadju, a stalno prisoten. V vseh govorih je bil omenjen kot tista gonilna sila, ki jo pač potrebuje vsako društvo, da lahko uspešno deluje.

Novo skakalno središče

Na novo zgrajena skakalnica, ki je pravi biser in prava naravna skakalnica, obsega tri skakalnice (30m, 50m, 70m) z vlečnico in topom za umetno snenje. Tri in pol milijona šilingov je stalo to skakalno središče, ki pa še ni dokončno dograjena. Že dneve prej je veliko število navdušenih navijačev pod vodstvom „očeta skakalcev“ Franca Wiegeleta z vso vmeno pripravljalo skakalnico, da se nam je na dan otvoritve pokazala v najlepši „obleki“.

Otvoritev samo pa so svojim obiskom počastili številni častni gostje – politična in športna prominenca – med njimi minister za zdravstvo in šport Dr. M. Ausserwinkler, koroški športni referent in namestnik deželnega glavarja Dr. P. Ambrozy ter glavna odgovorna za nordijsko smučanje Dr. R. Berger (koordinator v avstrijski smučarski zvezi) in P. Ganzenhuber (predsednik komiteja za svetovni pokal nordijskih smučarjev).

Otvoritvena slovesnost

Predsednik športnega društva Zahomc Martin Wiegele je v svojem govoru nakazal potek gradnje te naravne skakalnice ter se zahvalil neumornemu vodji gradnje Francu Wiegeletu st. Za kraj Zahomc je to stalno središče seveda zelo velikega pomena, saj se bo tu srečevala mladina iz vse Koroške in tudi lahko trenirala ter tekmovala pod najboljšimi pogoji.

Velika zasluga, da se je gradnja te skakalnice tako hitro odvijala, pa gre tudi podžupanu Straje vasi Janku Zwitteru.

Državni minister za zdravstvo in šport dr. M. Ausserwinkler je ponov-

no poudaril važno vlogo Zahomca, ki si je v skakalnem športu ustvarilo ime, mimo katerega nihče ne more, če govori o skakanju. S svojim dolgoletnim delovanjem so prispevali važne impulze v razvoju skakalnega športa in z izgradnjo te nove skakalnice pa so postavljali temelji za uspešno nadaljevanje delovanja in prepričan je, da bo tudi v bodoče igral Zahomc pomembno vlogo v avstrijski skakalni sceni.

Po vseh govorih je župnik Trapp blagoslovil novo skakalnico in zaželel vsem, ki bodo skakali na tej lepi napravi, mnogo sreče.

Otvoritveno skakanje

Prvo tekmovalno na 70 metrski skakalnici je presenetljivo odločil zase mladi 16-letni Salzburžan Schwarzenberger, ki je osvojil največ točk.

Domačin Franci Wiegele pa je v splošnem razredu zasedel 3. mesto, v skupnem seštevku pa je bil odlični šesti.

V skupini mladincev (II) pa je dosegel Zahomčan T. Kuglitsch 6. mesto. Tega prvega skaka-

nja, ki je bilo izvrstno pripravljeno, se je udeležilo tudi nekaj deklet, ki pa se razen ene niso mogle kvalificirati za odločilno tekmovalje. Otvoritvene slovesnosti in skakanja se je udeležilo okrog 3000 gledalcev, kar je presenetilo celo največje optimiste.

Vsa prireditve je potekala dvojezično, za kar sta poskrbela dr. Ludwig Druml in Marjan Velik.

Nova skakalnica v Zahomcu

Ludvik Druml, Martin Wiegele in Janko Zwitter

Tudi za skakalniško bodočnost se ni treba bati...

Franco Wiegele

Prominenca iz cele Avstrije je prisostvovala

Kikboks – semikontakt

Milan Hribernik ponovno koroški prvak

Karateisti SAK so se konec tedna udeležili koroškega prvenstva, kjer so pokazali, da se trening pod vodstvom Milana Hribernika obrestuje. Na tem prvenstvu je nastopilo 6 tekmovalcev, ki so se sledeče uvrstili: V kategoriji do 81 kg sta zasedla Hanzl Isopp in Jan Schiemann 3. mesto, v kategoriji do 67 kg pa je osvojil Raimund Woschitz 3. mesto, Karl Kramer pa je postal vice-prvak.

Milan Hribernik (do 75 kg) pa je pokazal, da

na Koroškem nbima nasprotnika in si je ponovno osvojil naslov koroškega prvaka.

Peter Zenkl pa je izpadel že v prvem kolu.

Prvič so slovenski karateisti tekmovali tudi v kategoriji Kikbos – lažji kontakt, kjer zaradi neizkušenosti še nista sodelovala Isopp in Woschitz, Milan Hribernik pa je postal tudi tukaj koroški prvak.

Ostale uvrstitve: Jan Schiemann 3. mesto, Peter Zenkl 3. mesto, Karl Kramer 2. mesto.

Nogomet v dvorani

19. decembra se bodo v Vetrinju na tretjem splošnem turnirju G. Sturmbergerja za naraščaj štiri ekipe SAK (pod 16, pod 14, pod 12 in pod 10) pomerile s sovrstniki in se borile za vstop v finalu tekme.

Že lani so se najmlajši dobro odrezali, letos pa si obetajo še boljše uvrstitve.

25. in 26. decembra pa se bodo igralci prve ekipe udeležili turnirja v Šentvidu.

Šah

Šahisti SŠZ igrajo za podvig v 1. razred

CELOVEC. Šahisti Slovenske športne zveze/Carimpex I so uspešno zaključili prvi del koroškega šahovskega prvenstva v 2. razredu D. Z visoko zmago nad Frantschachom (6:2) so se hkrati kvalificirali za play off-tekmovalje za podvig v 1. razred. Drugi slovenski ekipi, SŠK „Obir“ iz Železne Kaple, pa kljub visoki zmagi nad Svečami (6,5:1,5) žal ni uspela uvrstitve v play-off, ker je neposredni tekmelec WAC premagal Eitweg kar s 7,5:0,5. Play off-tekmovalje se bo začelo sredi januarja prihodnjega leta, za vstop v 1. razred se potegujejo zadnje uvrščene štiri ekipe iz prvega razreda B ter prvo in drugo uvrščeni moštvi iz 2. razreda C in

D. Prve štiri ekipe play off-tekmovalja se uvrstijo v 1. razred, ostale štiri pa gredo v 2. razred. Na sporedu je sedem kol. Kapelčani, ki so izgubili samo derbi proti SŠZ, premagali pa drugouvrščeni WAC, igrajo spomladi v spodnji play off-skupini, v kateri gre za obstoj v 2. razredu.

Posamični rezultati igralcev SŠZ/Carimpex I: Vinko Cuderman, Silvo Kovač, Arnold Hattenberger, Rupert Reichmann, Aleksander Lukan (po 1), Joži Amrusch, Dunja Lukan (0,5), Ivko Ferk (0).

Lestvica: 1. SŠZ Celovec 27, 2. WAC 27 (slabše točke po deskah), 3. SŠK „Obir“ 24,5, 4. Frantschach 16,5, 5. Sveče 14,6, 6. SV Eitweg 11.